

KURJER LITIEWSKI

w W I L N I E dnia 21. Listopada V. S. R O K U 1808

S. PETERSBURG V. S. d. 10 Listopada. Xiążę Kurakin Minister spraw wewnętrznych, dla pomnożenia przemysłu w Krymie koło zbierania na tamicznych jeziorach soli, polecił ekspedycyi solney Krymskiej ułatwić wszystkie środki dla zachęcenia do tey roboty wszelkiego rodzaju ludzi. Dla wygody pracujących będą zabudowane i utrzymywane garkuchnie, w których, żywność i wszelki posiłek za niską cenę dostarczony będzie; wystawione bydź powinny szpitale, do których, zwyczajnie, od roboty solney w jeziorach, cierpiący, bez płatnie, leczenia, opatrywani, z dostarczeniem lekarstw potrzebnych, będą przyjmowani. Lekarze mają bydź przytomni łamaniu soli i tey wywleczeniu na brzegi, dla ratowania w przypadku nieszczęśliwych robotników. Dobrowolne umowy powinny bydź zawierane z ludźmi w poblizszych Guberniach, za wiedzą ich panow, Policyi i Gubernatorów. Wolno dawać na rękę dla najmującego się po 10 rubli, które w czasie łamania soli odrobić obowiązany; a nawet ekspedycya ma się umówić z ludźmi najmującymi się o nadgodę za czas, w którymby powołani na jeziora, bez roboty zostali. Zwyczajna zaś cena po 3 kopieyki od pudła za wywleczenie soli z jezior, jeżeliby uważana była za małą robotnikom nadgodę, przez Ministra może bydź powiększona. Ustawy, te na dobrej woli ugruntowane; na ludzkości zasadzone; dobro powszechnie, i zysk szczegulny, na celu mające, zachęcić powinny najmocniej do tego przemysłu zbierania soli w iak naywiększey obfitości na jeziorach Krymskich.

Kollegium wojenne obywatelowi Pttu Orszańskiego Wańkowiczowi prosiacemu o powrót poddanego iego Marcina Czebotareńkę do Tatarskiego ułńskiego półku pod imieniem wolnego człowieka Merkula zawerbowanego, donosi: że przedpisano komendantowi pomienionego półku Półkownikowi Knoryngowi powrócić przez rząd cywilny pomienionego człowieka Ob: Wańkowiczowi.

WIEDEN d. 10 listopada. Cesarz Franciszek zamknął Sejm Węgierski na 24 posiedzeniu. Wielu magnatów ozdobił orderami, dla wielu rozdał pierwsze w państwie godności. Za komendantów milicyi insurrekcyonalney naznaczył Karola Ott, Pawła Dawidowich, Piotra Duka, i Andrzeia Hadik, wstawionych w armii Austriackiej Feld Marszałkow. Potem Sejmujące stany pożegnawszy wyiechali do Holitsch z Cesarzową.

Kuryer z Konstantynopola przybyły miał przynieść niemyślną wiadomość o przybyciu do tey stolicy posła Angielskiego Adair, który miał zagać negocyacyą o pokoy między Anglią a Turcyą. To na Archipelagu szczegulniey od niejakiego czasu widzicie się daie, że Anglicy nieczynią żadney prze-

szkody krążącym tam okrętom Ottomańskim.

Cesarz Austriacki formuje gwardyą z weteranów, którym skończył się czas służby polowej, i z tych, którzy za zasługami dale odebrali. Słychać że Xze Meklemburski otrzyma tytuł Króla i panować będzie w swoim Xięstwie i Pomaranii Szwedzkiej.

PARYZ d. 4 listopada. Przed dwoma dniami Minister wewnętrzny Cretet, i Rady stanu Segur oraz Corvetto zdali sprawę przed zgromadzeniem prawodawczym o stanie państwa Francuzkiego co do sprawiedliwości, oświecenia, nauk, skarbu, umiejętności, rękodzieł, Administracyi, i związkow z narodami lądowemi. Zamknęliście, mówił do prawodawcow Cretet, ostatnie posiedzenie wasze, kiedy chwala uwienczyła Naczelnika szczęśliwego państwa. Rok ledwo upłynął; nowe okoliczności nową szczęśliwość oyczyźnie naszej dały, i nasiona pomysłney nadziei zasiały. Wyliczenie wypadkow każe mówić o tey nieszczęsney wojnie, którą z iednym prowadziemy narodem. Nasza chwala iego jest chorobą, Francyi potęga Anglikow przestraschem, niepodległość handlu i przemysłu naszego trwoży W. Brytanią. Wszystko ieszcze zależy od losu oręza, lecz dzień sprawiedliwości nie jest daleki.

Mądre prawa są zakładem szczęścia obywatelów szczegulnie, i potęgi narodów w ogulności. Kodex Napoleona, z zaszczytem dla Francyi, od wielu narodów przyjęty, dopełnił miarę szczęśliwości naszej. Skrócił on i uwięził te opłakane procedera, których Opatrzność dla ukarania ludzi dopuszczać tylko może. Sądy mają pewne prawidła do pohamowania prędkiego zapędnych prawników, którzy tysiącznemi wykrety od praw srogosci dotąd uchodzić trafiali. Handel z ręki waszey przepis zbawinne odebrał. Nie będzie odtąd tych niesłychanych zbrodni, które zuchwalstwo i nierzetelność dłużników, słabość ich nieszczęśliwych wierzycieli, albo praw niezdolność, mnożyła. Te mądre przeciw bankrotom ustawy, zaręczające dolę familiow i publiczne bezpieczeństwo, przeszły już do narodów ościennych, staną się papotem w całej Europie powszechnemi. Kodex Napoleona, sądowniczy i handlowy, są pewną rękoymią własności i wolności osobistey; niedostatek ieszcze praw kryminalnych, nie długo i te będą dokończone; lubo daleko od pierwszych trudniejszy, tam gdzie równy sledzić musi postępki równego, i ważyć życie, onego iemu niedawszy. Moralność, rozważa, i niezwióczna sprawiedliwość będą ich zasadą.

Niedostatek Ministrow ołtarza zwrócił rządową uwagę. Azatem do 3151 parafiw i 24000 filiow przyczyniono ieszcze 6000 na koszt skarbu dla posługi publiczney. Dla uformowania godnych

następców dzisiejszym pasterzom kościoła rząd rozdzielił między Seminaria 800 burs od 400 franków dochodu i dwa razy tyle pułburs. Konkordat w całej rozciągłości wypełniony powrócił pokoy między tronem i ołtarzem, zaręczył cześć i poszanowanie religii prawdziwej, otworzył schronienie i pociechę duszom prześladowanym i nie-szczęśliwym, oraz zapewnił ludzką tolerancyą obcego wyznania. Szczęśliwe państwo w uległości Ewangelii kościołowi i swemu Naczelnikowi.

Po religii pierwsze mają miejsce nauki w u-szczęśliwieniu rodzaju ludzkiego. Któryż Monarcha więcej onych posiadał, lepiej zgłębiał, i mocniej do ich zaszczepienia przykładał się? Który barziej nad Napoleona mógł zachęcić i przywiązać do nauk? Ta wielka ręka, która berła rozdała, włoży koronę na celujących w naukach, przy uroczystym ich pierwszeństwa obchodzie naznaczonym w dniu 18 Brumaire epoce rządów odmianny. Czy mogą znaleźć się na okręgu ziemi większe i dzielniejsze sprężyny dla wzbudzenia szlache-tney emulacyi i nadania nieograniczonego dowcipom polotu. Ta wielka ceremonia gasi swoją okazalnością świetne i niezrównane dotąd igrzyska Grecyi! Niemcy, Włochy, Egipt, Rzym Florencyja, Villa Borghese z bogactwami Muzeum Napoleona. Dobre biblioteki napełniają całą Francją. Wielki Uniwersytet zawierający iedność, chociaż rozłożony po wszystkich Francyi miastach, całą Monarchią oświeca i wielkich mężów na przyszłość gotuje. Niedawno 8 Lyceów urządzono, 1200 uczniów bez płatnych przyjęto. Osobno ustanowiono, szkoły praktyczne Medycyny, Chirurgii i pharmacyi przy szpitalach w Angers, Caen, Marseille, Nantes, Bordeaux, Reims i Dijon. Gdzie tylko przejeżdżał, zaszczycił Napoleon przytomnością swoją uczącą się młodzież. Nie dodać niemożna do usiłowań w tej mierze rządowych.

Administracya wewnętrzna tak jest obszerna, tak liczne i wielorakie ma gałęzie, iż trzeba by się zagubić w przepaści robot, które Napoleon nakazał, przedsięwziął, dokończył, chcąc one wszystkie wyliczyć. Przebiegł Imperator w towarzystwie uczonych, rzemieślników, i rolników Departamenta zealpejskie, południowo zachodnie, i północno wschodnie. Wszystko widział, zgłębił, i wszystkiemu zaradził. Więcej zrobił aniżeli woyny zniszczyły. Nantes, Moguncya, Toulouse, Bordeaux, Bayonne, Montauban od czasu bytności Monarchy w nową daleko okazalszą pokazują się postaci. Roboty dla upiększenia Paryża, które bydyć powinno pierwszym miastem świata, idą z pośpiechem. W Departamentach Sare i Mozelli powstała nad inną pa-nującą drogą z Paryża do Moguncyi: od ostatniego posiedzenia 1400000 franków na nią skarb wydatkował. Kanał wiążący Saonę z Renem połączy srodziemne z północnem morzem; po nim okręty z Marselli do Amszterdamu prosto popłyną: słowem godzien będzie nosić imię kanału Napoleo-nowego? Mosty Jena Tylza w Paryżu i Lyonie, drugie w Montelimart na Renie, Rodanie, Sekwanie, kosztem skarbowym powstały. Fontan 40 w sto-licy stało. Przeznaczono 800 t. franków na ulepszenie dróg do Hiszpanii prowadzących, które

miały przerwy zbyt trudne do przebycia. Olbrzym-skie drogi nad przepaściami niezgłębionemi i gu-rami niezmiernemi Symplonu, Mont Cenis, i Ge-nevre zbliżyły się do końca, one złączyły Fran-cją ze Włochami znosząc alpow przegrodę. Ape-ninskie skały w rozmaitym względzie już niższe i niższe się mające pomnożą sławę Inżynierów Francuzkich, których Napoleon do wielkiego dzie-ła powołał. Szluzy, kanały, groble, we wszystkich miejscach potrzebnych powstały. Wkrótce rzeki Po i Bormida połączą morze Adryatyckie ze srod-ziemnym. Wszystkie rzeki większe przez wody ściśnienie azatem zgłębienie i podwyższenie, oraz przez zakrętów sprostowanie, staną się zeglowne-mi i błota osuszą. Nieprzebyte bagna porznięte kanałami; dobyte na rolę, pomnożyły urodzaje i ko-munikacyą wewnątrz Francyi w każdym względzie. Przemysł narodowy mianowicie co do blach, tka-nia bawełny, daleko postąpił. Uwolnieni iesteśmy od haraczu jaki za te rękodzielnie opłacaliśmy An-glikom i Indyanom. Rolnictwo ulepszone. Owce Hiszpańskie, i konie Angielskie zaprowadzone. Ba-wełna uprawia się. Na każdy rodzaj są dla ce-lujących przeznaczone nadgrody.

Szpitala mają pomnożony swój posag 3000582 franków. Siostry miłosierdzia pod prezydencyą Ma-tki Imperatora wiele darów otrzymały. Wody mineralne na Pyryneach ulepszenie i przeznacze-nie pewniejsze zyskały. Część trzecia nieużytey ziemi w każdym Departamencie jest przeznaczona na poratowanie tych, których grady, pożary, trzę-sienia ziemi, rzek wylewy i nawałnice morskie zni-szcza, z tego mądrego postanowienia mieszkańce Flessingi i Spa, departamentów Po, Escaut, Dyle, i Nethe pomoc zyskali. W każdym departamencie założone są fabryki dla schronienia, zatrudnienia i wyżywienia żebraków; ubodzy ciężarem dla siebie i dla towarzystwa bydyć przestaną; przekładający zaś życie próżniackie, do więzienia porydą. Roz-wiązać musi Napoleon wielką dotąd zagadkę, mo-znali w wielkim Państwie zgasić żebranie lub nie?

W czasie ostatniego posiedzenia nie był jeszcze handel zupełnie zgaszony. Lecz kiedy d. 11 list: Anglia ogłosiła powszechną Europy blokadę, kiedy wywra-cając prawa narodów kazała sobie powszechne cło opłacać, Napoleon musiał wzajemnie ogłosić dnia 23 listopada wyrok konfiskaty okrętów któreby za-winęły do portów Anglii lub iey cło opłaciły; u-cierpieli na ten czas kupcy i Francuzi przyzwyczai-eni do osadowych produktów, lecz zniesli wspaniałe ten niedostatek. Ta bezprzykładna w dziejach świata wojna wydała sroższych ludzi, którzy łamiąc prawa odważają się wprowadzać za-kazane towary i widocznie ułatwiać to co nieprzy-iaciel życzy, lecz srożey jeszcze karani zniknąć muszą. Rząd nie opuszcza wszakże kupców, wspie-ra ich pożyczką, ułatwia wewnętrzny przemysł i komunikacyą z ościennymi narodami.

Rzadki porządek, i niewidziany dotąd stosunek jest zaprowadzony w rząd skarbowy. Zostawi Na-poleon na wieki ten monument chwały i wielkości. Nie trzeba odtąd pożyczki i papierowych pieniędzy. Dochody dzisiejsze wynoszą 800 milionów, gdy niepotrzeba wczasie pokoju nad 600 milionów

czwartą więc częścią zmniejszone będą. Przeciwnie jeżeli wojna wyciągać będzie więcej nad 800 milionów, łatwo się znajdzie 100 milionów w nowym i prostym taryfy rozkładzie. Każdy obywatel z całą Monarchią korzystać albo tracić będzie.

Budują się okręty i fregaty w portach naszych: 12 liniowych i tyleż fregat spuszczone na wodę; 25 liniowych i 20 fregat leży na werftach. Ganteaume z flotą Tulonską przebiegł morze śródziemne i Adryatyckie, opatrzył Corfu i do Tolonu powrócił; w Indyi wschodniej zabraliśmy statków za 15 milionów. Flotyła w Boulogne jest gotowa do wyprawy, na którą zgromadzona i uzbrojona została. Wkrótce Cherbourg będzie wielkim portem, Spezia drugim Tulonom zostanie.

Niemcy są w pokoju. Austria, lubo się uzbroiła, nieprzestaje dowodzić mądrości w przywiązaniu do pokoju i Francji, na której żądanie, odwołała posła z Londynu. Anglia chcąc sama jedna panować na morzu, wojnę świata zapowiedziała; możnaby osiągnąć pokoy, lecz ten byłby śmiercią. Potrafiła przez namowy zapalić wojnę w Hiszpanii, lecz Imperator na czele niezwyciężonej armii wkrótce niepewną walkę zakończy. Z Niemiec 100 tysięcy poszło do Hiszpanii, tyleż konspiracyjoni-
stów do Niemiec pójdzie. Bataliony ligi Renskiej napełnią pod Boulogne obozy. Żołnierz, urzędnik, obywatel, wszyscy równą gorliwością zajęci wspierają Naczelnika wszystkimi siłami i nie życzą iak tylko najdłuższego życia Monarchy, który swoją szczęśliwość i chwałę na uszczęśliwieniu i chwale rodu Francuzkiego zakłada.

Prezydent zgromadzenia prawodawców odpowiedział Ministrowi i Konsyliarzom stanu, z całą wymową, iaką posiada i iaką wielkie dzieła W. Napoleona wzbudzały.

Imperator w drodze do Bayonne napotkał regiment Półkownika Potockiego, wysiadł z pojazdu, oglądał wojsko, popisy czynił, z obu stron po butelce wina dać kazał, a postrzegłszy że od długiego marszu popsulo się obawie, wysłał do Paryża Kurjera z rozkazem, aby we 48 godzinach trzech dni dostarczone były

Schaw geniec stanu miał przywieść od Anglii pomysła dla pokoju odpowiedź. W Calais i Dover dla łatwiejszej komunikacji, mają być urządzone stałe pocztarskie dla utrzymania między Francją a Brytanią W. niezwłocznej korespondencyi. Chlubią się Anglicy, że Irlandczykowie przyrzeklią wystawić wojsko od 6000 i posłać do Hiszpanii na pomoc Insurgentom, byleby im uczyniono ulgę i przywileje w czystości zachowano; lecz ta wiadomość dla postrachu może wynaleziona, żadnego wrażenia na umysłach Francuzkich nieczyni.

G. Dumas wyjechał do Hiszpanii iako Adiutant G.M. armii. G. Junot X. Abrantes pojechał z Rochelle do Angouleme dla powitania Imperatora. Gwardya Imperatorska ma być pomnożona do 22000, to jest przybędzie 4000 grenadyerów i 4000 fizylierów. Xze Neuchatel i Marszałek Lannes idąc do Rochelle byli w Niort; niewiadomo co z Xciem Abrantes układać zamysłają. Woj-

ska Portugalii są w najlepszym stanie, wszyscy żołnierze i Officyerowie żądają iak nayszybciej potkać się z nieprzyjacielem. Statek przewozowy Brothers z drugiej dywizyi utonął, i 300 ludzi straciło życie Kapitan i 6 matkow ratować się potrafili.

Listy od granic Hiszpańskich pisane nie donoszą żadnych wypadków ważnych oprócz tego jednego, że Marszałek Ney odzyskał miasto Bilbao stolicę Biskai, i znaczną klęskę wojskom G. Black i Margrabi la Romana zadał. Wojska nasze nieprzestają przechodzić Bayonne, które nie mogą sprawować tak wielkich biesiad, iak pierwsze Francyi miasta, stara się dawać w przechodzie butelkę wina każdemu żołnierzowi. Wojska Badeńskie Darmstadt i Nassau już wkroczyły do Hiszpanii spodziewają się tam posiłków Hollenderskich. Sam Napoleon pierwszych dni tego miesiąca tam spodziwany, a ma do stolicy powrócić ostatnich dni grudnia. Wojska wkraczające do Hiszpanii na miasto Bilbao maszerują.

Podług doniesienia Anglików miała zająć walcna bitwa między wojskiem Angielsko Hiszpańskim a Francuzkim pod Discordia niedaleko Medina dnia 8 wrzesnia. Wojska nasze miały być zupełnie porażone. Gdy jednak rząd nasz o tem milczy trzeba wątpić o prawdzie doniesienia, lubo dzień i miejsce wyrażone. Toż samo rozumieć należy o powstaniu mieszkańców wysp Balearskich o ich połączeniu się z Insurgentami, iakoteż o wysłaniu przez G. Kapitana Maiorki regimentów długo odmawianych do Katalonii do G. Palacio. Podług wiadomości Angielskich Junta środkowa oczekuje z Ameryki wielkich skarbow w złocie i srebrze, tem czasem Anglicy pożyczyc mają kilka milionów piastrow, które już z Gildy Londyńskiej do Portsmouth przywieziono. G. Moore ma dowodzić 110000 Anglików w Hispanii. W Londynie przedano 153 dunkich okrętów oprócz ładunku za 268740 szterlingów. Anglicy siłę morską rozłożyli iak następuje: 22 liniowe na morzu Bałtyckim, 12 w kanale, 18 przy brzegach Portugalskich i Hiszpańskich, 20 na morzu śródziemnym, 7 w przylądku dobrej nadziei, 6 w Indych wschodnich.

HAMBURG d. 12 listopada. Nieodmienne ustąpić mają Francuzi z krajów Pruskich, już Fryderyk Wilhelm stosownie do tego wydał rozkazy, a Francuzi wszelką własność swoją przedają Hrabia Goltz ukonczył już rachunki z Intendentem Daru. Umówiono się już o wexle od iakich bankierów mają być przyjęte. Marszałek Davoust Xze Averstadt dowodzący dziś armią Renską dawał wielką biesiadę dla Ministrow Króla Pruskiego, spełniał on pokoy świata, bogdaby Anglicy, głosu tego wysłuchali. Wyporzadają w Berlinie zamek dla Monarchy, w Królewcu nowe pieniądze białą podług ligi 1764 ustanowionej.

Przy brzegach Meklenburskich dawno niewidziane okazały się okręty Angielskie. W Ribnitz o dwie mile od Rostock słyszano mocne działo strzelanie; trzęsły się od huku okna w tem miescie; wszakże niewiadoma tego przyczyna, gdy żadnego Anglicy nie mają nieprzyjaciela na morzu z którego goby flotą potykać się mogli.

Dwór Kasselski mianował Grafa Witzingerode swoim posłem u dworu Francuzkiego. Dla wypłacenia zaległych na Królestwie Westfalskim kontrybucyj otworzył rząd przymuszoną pożyczkę 20 millionow frankow. Im kto pierwiej pieniądze złoży tym większą prowizyą odbierze. Wnoszący do kassy przed nowym rokiem odbierać będą szósty procent; pożyczający po nowym roku do 1 lipca po 5 procentow mieć będą, po tym zaś terminie 4 procenta. Każdy mający od 5 t. do 10 t. frankow majątku, pożyczać musi skarbowi 100 frankow; posiadający od 10 t. do 20 t. dać musi 200 i t. d. Ci którzyby podług przepisu niewnieśli dobrowolnie, będą przez rząd zmuszeni i nie odbiorą jak tylko 3 procenta, w odebraniu należności będą ostatni. Już ta pożyczka szczęśliwie idzie. Dwa regimenta Francuzkie i park artylerji przez te Królestwo przeszły z Niemiec do Francji.

W Kopenhadze dnia 5 widzieli Duńczycy ogień wielki na morzu, rozumieją że Anglicy nie mogą użyć okrętu Afryka przez statki Duńskie postrzelanego, spalić go musieli. Eskadra Angielska z 2 liniowych, 1 fregaty, brygu, i 3 bombardyerskich statkow zbliżyła się do wyspy Christiansoe niedaleko Bornholm, ciskała bomby na zamek 4 godziny bez przerwy; osobliwie część północna zamku ucieśniała. Jeńców Szwedzkich 6 w wieży będących przez bombę zabitych zostało, 10 Duńczykow ranionych, między któremi komendant zamku. Działa zamkowe odpowiadały biiąc w zbliżone okręty. Chcieli Anglicy zapalić miasto i statki w porcie będące zniszczyć, lubo nieuszkadzili we wszystkim zamiaru, jednak okręty w masztach, linach, i dachach, oraz domy zamkowe dosyć uszkodzone zostały. Liczą bomb 300 które na miasto padły. Między Danią i Norwegią krąży Angielska eskadra w Kategat, druga w cieśninie Belt miała stoczyć walkę z flotyllą Duńską; która jakoby zabrała jedną fregatę. Dobrowolne pożyczki ofiarowane Królowi wynoszą już blisko 3 millionow markow. Mieszkający w Zelandji obywatel Jwor Amitzboel za nieprawne wczasy bytności Anglikow na tej wyspie postępowanie i za przestępstwo w rządzeniu milicyą skazany został na opłatę 1000 talarow i na wygnanie z Królestwa. Niewiadomy ieszcze wyrok na tych którzy Koppenhagi i flotty obronić nie trafili. Przeszło przez Sand 70 statkow przewozowych pod konwojem iedney fregaty i 3 brygow na morze Baltyckie.

Erfurtu przezrączenie niewiadome, dziś pod rządem Francuzkim zostaje. Gubernatorem jest Bigi. Odbierający tu pensye zyskali od Napoleona zaręczenie, iż te im wypłacone będą bez żadney zaległości. Nie przestają tuteysi szczyć się darami Imperatora i one wylizywać. Dla ubogich Erfurtu 50000 frankow dla Uniwersytetu 3000 rocznego dochodu. W Jena na odbudowanie zgorzelisk 85 t. talarow, Furmanom 4 t. do kassy ubogich 3 t. na szpital 7 t. do karbon 1200, Pastorowi Putsch, który 1806 roku Marszałka Davoust prowadził, 2 t. wdowie Bartholomai, której mąż w czasie rabunku zabity, 1250; dzieciom, któ-

rzy podobnież oycę stracili, 50 talarow roczney pensyi. Akademii 5 t. czyli wielkie łaki w Blankenkayn, na wybudowanie kościoła Katolickiego 6 t. Pasterzowi tego kościoła przez Króla Saskiego wewnątrz ozdobić się mającego, 784 talary corocznie; czyli dobra Marenthal. Konsyliarzowi Starke 500 talarow coroczney pensyi i krzyż legii honorowej. Wszystkie te summy policzone na talary odbierać się będą frankami po cztery za każdy talar.

W Amsterdamie spodziewają się Króla Ludwika Napoleona, który ma tam 25 dnia otworzyć posiadzenia zgromadzenia prawodawczego. Nowo do Hollandji przyłączony departament Ostfryzji przyłożyć musi do nadzwyczajney kontrybucyi 3 miliony zł. holen: wynoszący, summę 37692 z miasta Embden, 41514 z Aurich, 45000 z kraiu Jewer. Wyrok Imperatorski zakazujący dowozu produktow osadowych z Hollandji do Francji cofnięty został do niezamierzonego czasu.

Francuzi ustępują z Pomeranii Szwedzkiej. Robotnikow 2000 ciągle pracować będzie nad zniesieniem fortyfikacyow Stralzundu. Kołdry żołnierzowi dawniej służące dla wygody pracującym mają być rozdane. Oboz nawet Francuzki przez nich będzie zajęty. Armia Marszałka Bernadotte ustąpiła zupełnie z Danii, dziś rozłożona jest w Holsztynie, Hannoverze i okolicach Hamburga; nosi ona imie Holsztynskiej armii. Miasto nasze wielkie kontrybucye opłacić musi, ku czemu otworzone są pożyczki z hypoteką na dochodach miasta.

NEAPOL d. 21 października. Nasz Król Joachim Napoleon zaczął chwalebne panowanie od zwycięstw i łaskawosci. Wypędziwszy Anglikow z wyspy Capré otworzył port stołeczny, i morze dla rybakow. Powrócił dobra sekwestrowane familiom, których obłąkani naczelnicy do nieprzyjaciół kraiu przeszli; odwołał wygnanych z Królestwa stronników Angielskich. Przeciwnie Ferdynand IV w Sycylii konfiskuje majątki, a nawet karę śmierci przeznacza wszystkim Neapolitańczykom, którzy niepokazują zyczoney przeciw Francuzom niewiści. Ustanowił towarzystwo dobroczynności dla poratowania nieszczęśliwych nie mających pewnego sposobu życia. Ambassador Imperatorski Feuillade miał audyencyą u Króla, któremu okazał listy wierzytelne. Szlachta Panowie i damy prezentowały się Monarchom na tronie siedzącym, którzy najłaskawiej wszystkich przyieli.

GRODNO d. 12 listopada. Nadzwyczaj piękny Moskiewski Muszkietierski półk po krótkiej, bo tylko pięciomiesięczcey konsystencyi opuścił w d. 27 gbra Guberskie Miasto nasze. Zaczny ze wszech miar komendant półku tego Półkownik Manachtin z całym grenem JPP. Officyerow ziednali przez szlachetne swoje postępowanie, wkrótkim czasie konsystencyi swoiey w Miescie naszym, nieograniczoną miłość i szacunek; podkommendni zaś wszyscy, przez serbskie zachowaną nasładowania godną karność woyskową zasłużyli sobie na powszechną i niepospolitą chwałę. Magistrat Grodzki wspólnie z Kupiectwem i Obywatelami tuteyszemi, powodowany sprawiedliwym uczuciem wdzięczności, składa winne podziękowanie, na dowod nigdy niewygasłej pamięci, podaie niniejsze oświadczenie do Publiczney wiadomości.

W Wilnie w Drukarni XX. Piarów Wileńskich.